

Halvårsrapport
for
Pædagogernes Pensionskasse

CVR-nr.: 17 34 04 84

2015

Ledelsesberetning for 1. halvår 2015

Den gode udvikling fortsætter

Den gode udvikling i PBU er fortsat i 1. halvår 2015 med resultater, som kommer medlemmerne til gode, fx

- Fuld overgang til én ordning på markedsrente, som alene er målrettet pædagogers behov
- Ny livscyklusordning, som trådte i kraft den 1. januar 2015
- Medlemmerne har fået tilskrevet en depotrente efter skat på op til 7,2 pct.
- Medlemmernes betaling for administration er igen blevet sat ned
- PBU har i 1. halvår 2015 opnået et resultat på 1.375 mio. kr.
- PBU har lave administrationsomkostninger
- Forlig i moms sag i forhold til køb af administrationsydelser medfører dels, at betalt moms vil blive tilbagebetalt til PBU, dels at det vil bidrage til lavere administrationsomkostninger fremadrettet
- Medlemsantallet udviser fortsat positiv udvikling

Fuld overgang til markedsrente

PBU's markedsrenteordning blev etableret i 2003. I 1. halvår 2015 nåede PBU målet om fuld overgang til markedsrente. Således blev alle alderspensionister flyttet til markedsrenteordningen med virkning fra denne dato. Samtidig blev der indført livscyklus i ordningen. Formålet med livscyklusmodellen er at sikre, at medlemmerne i de yngre år har en større andel af risikofyldte aktiver og dermed forventes at få et større afkast og dermed et større depot, som giver en højere pension.

PBU er den eneste pensionskasse, som udelukkende har fokus på pædagogernes behov for opsparring og forsikringsdækning. Med alle medlemmer på markedsrente, med indførelsen af livscyklus i ordningen og lave administrationsomkostninger er PBU godt rustet til at fortsætte den positive udvikling og give pædagogerne bedre pensioner, end de ville have været stillet i udsigt i en gennemsnitsrenteordning. I PBU er forsikringsdækningerne tilpasset pædagogernes specifikke behov, og pædagogerne drager her fordel af at udgøre en samlet homogen risikoklasse.

Formueafkast og depotrente

Det gennemsnitlige afkast i Pensionspakken med livscyklus udgør 5,9 pct. i 1. halvår 2015. Halvårets resultat betyder, at det gennemsnitlige årlige formueafkast udgør 6,8 pct. siden ordningens start i 2003.

Tabel 1. Formueafkast i Pensionspakken

	Gennemsnit		1. halvår				
Pensionspakken	2003-201506	2009-201506	2015	2014	2013	2012	2011
	6,8%	11,1%	5,9%	10,2%	7,9%	9,0%	5,3%

Depotrente

Det i 1. halvår 2015 realiserede afkast medfører, at PBU's medlemmer igen har opnået en høj forrentning af deres opsparring. To tredjedele af PBU's opsparende medlemmer er under 51 år. De har i 1. halvår opnået en forrentning på 7,2 pct. Dette resultat betyder, at PBU's medlemmer under 51 år siden ordningens start i 2003 har opnået en gennemsnitlig årlig depotrente på 5,7 pct. efter skat. Dette er en væsentlig højere forrentning, end der er opnået i gennemsnitsrenteordninger. Læs mere om depotrenten på side 6.

Fortsat faldende administrationsomkostninger

Med virkning fra 1. april 2015 er betalingen for administration yderligere nedsat til en fast pris på 420 kr. årligt. Herved cementerer PBU sin placering blandt de allerbilligste ordninger i Danmark. Baggrunden for nedsættelsen er, at PBU's omkostninger til administration er faldet som følge af de seneste års målrettede arbejde mod en enkel pensionsordning på markedsrente.

Tilbagebetaling af moms

PBU har med SKAT forligt et krav om tilbagebetaling af moms på administrationsydelsen købt hos ATP Pensionservice frem til 2008. Der er efterfølgende udsendt et styresignal fra SKAT, og PBU vil i den sammenhæng ligeledes tilbagesøge moms betalt til Forca og andre relevante leverandører. Det forventes, at dette vil medvirke til lavere administrationsomkostninger for PBU fremadrettet. Alle momspenge, der er tilbagebetalt, vil tilfalde medlemmerne i PBU, fordi PBU er ejet af medlemmerne.

Livsforsikringsselskabet

Medlemmer med supplerende pensionsopsparing i PBU Weekendpension er bestandsoverdraget til PBU, og medlemmer med supplerende opsparing har i den forbindelse fået endnu lavere omkostninger. I forlængelse af bestandsoverdragelsen er der planmæssigt indledt en solvent likvidation af Livsforsikringsselskabet, som vil være afsluttet inden udgangen af 2015.

PBU's bestyrelse og revisionsudvalg

I 1. halvår 2015 er medlem af borgerrepræsentationen i København Andreas Liske Keil indtrådt som nyt medlem af PBU's bestyrelse. Andreas Liske Keil er udpeget af Kommunernes Landsforening og erstatter Niels E. Bjerrum.

På generalforsamlingen den 29. april 2015 blev Lis Skovbjerg og Leif Hasager enstemmigt genvalgt som særligt kvalificerede medlemmer af bestyrelsen for en ny periode på to år.

PBU's bestyrelse har udpeget tre medlemmer til PBU's revisionsudvalg. Udvalget, som blandt andet skal kontrollere pensionskassens regnskabsaflæggelse og overvåge, om de interne kontrol- og risikosystemer fungerer effektivt, består af Lis Skovbjerg (formand for udvalget), Leif Hasager (næstformand for udvalget) samt PBU's bestyrelsesformand Claus Omann Jensen.

Samfundsansvar

PBU's grundlag for samfundsansvar hviler på tilslutningen til FN's Global Compact, som er 10 principper om basisværdier inden for menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljøbeskyttelse og antikorruption. PBU redegør for sit samfundsansvar i den årlige rapportering til Global Compact om fremskridt i opfyldelsen af de 10 principper. Rapporten "Rapport om samfundsansvar 2014" er tilgængelig både på pbu.dk og på Global Compacts hjemmeside unglobalcompact.org. PBU har fuld åbenhed omkring alle aktieinvesteringer, idet der på PBU's hjemmeside er en liste over aktuelle aktieinvesteringer.

Udøvelsen af aktivt ejerskab sker i samarbejde med PBU's eksterne rådgiver, der overvåger PBU's investeringer i forhold til Global Compact. Det sker ved at føre dialog med selskaberne om sociale, miljømæssige og etiske forhold samt ved stemmeafgivning på børsnoterede virksomheders generalforsamlinger.

Forventninger til resten af 2015

Der er fortsat usikkerhed om en række globale økonomiske forhold, herunder konsekvenserne af Grækenlands gældsproblemer. Renteniveauet er steget men er fortsat lavt, hvilket medfører af-dæmpede afkastforventninger fremadrettet. Indførelsen af livscyklus i PBU-ordningen skal sikre, at PBU desuagtet har gode muligheder for at sikre medlemmerne bedre afkast end i ordninger på gennemsnitsrente.

Resultat

PBU opnåede i 1. halvår 2015 et resultat på 1.375 mio. kr. mod 243 mio. kr. i 1. halvår 2014. I resultatet for 1. halvår 2015 indgår nedbringelse af skyggekontoen på omkring 900 mio. kr. i forbindelse flytning af alderspensionister fra gennemsnitsrente til markedsrente pr. 1. januar 2015.

Medlemsbidrag udgjorde for halvåret 1.286 mio. kr. mod 1.268 mio. kr. i 1. halvår 2014 svarende til en stigning på 18 mio. kr. eller 1,4 pct.

De udbetalte ydelser til medlemmerne udgjorde 637 mio. kr. i 1. halvår 2015 svarende til en stigning på 16,5 pct. i forhold til 1. halvår 2014. Der er i 1. halvår 2014 sket afgiftsberigtigelse på kapitalpensionsordninger, der er ændret til aldersforsikringer. Afgiftsberigtigelsen udgjorde 691 mio. kr.

Egenkapital og solvens

Egenkapitalen er pr. 30. juni 2015 opgjort til 4.061 mio. kr., hvilket er 1.375 mio. kr. mere end ved udgangen af 2014 svarende til halvårets resultat.

Det individuelle solvensbehov er pr. 30. juni 2015 opgjort til 1.581 mio. kr.

Risikostyring i PBU

PBU opgør løbende basiskapital, solvenskrav, trafiklys og individuelt solvensbehov som en del af risikostyringen.

For en mere detaljeret omtale af risikostyringen i PBU henvises til Årsrapport 2014, som er tilgængelig på pbu.dk.

Solvens II

Formålet med Solvens II er at skabe fælles EU-regler for forsikringselskaber og pensionskasser – herunder PBU. Reglerne omfatter blandt andet de kapitalkrav, som PBU skal opfylde for at kunne modstå store uforudsete tab. Solvens II vil indeholde regler om selskabernes ledelse og organisation, ligesom der er regler for risikostyring og for rapportering til offentligheden og Finanstilsynet. Solvens II træder i kraft pr. 1. januar 2016.

De nuværende regler for opgørelsen af det individuelle solvensbehov, hvor PBU anvender standardmodellen, forventes at ligge tæt op af reglerne under Solvens II. PBU forventer derfor at kunne fortsætte driften og gennemføre de planlagte strategiske tiltag i forretningsmodellen uændret efter overgangen til de nye regler for opgørelsen af det individuelle solvensbehov pr. 1. januar 2016.

Pensionsvirksomhed

Pensionspakken

Medlemmernes opsparing forrentes med det opnåede afkast på investeringsaktiverne fratrukket investeringsomkostninger, skat og eventuel henlæggelse til egenkapitalen.

Tabel 2. Depotrente, Pensionspakken, januar 2003 – juni 2015

Livscyklus	Gennemsnit		1. halvår				
	2003-201506	2009-201506	2015	2014	2013	2012	2011
Ved alderen -50	5,7%	8,8%	7,2%	6,6%	8,7%	3,6%	10,4%
Ved alderen 65	5,5%	8,5%	5,1%	6,6%	8,7%	3,6%	10,4%
Ved alderen 75-	5,3%	8,0%	2,0%	6,6%	8,7%	3,6%	10,4%

Tabel 2 viser, at medlemmerne i Pensionspakken i aldersgruppen op til og med 50 år siden Pensionspakkens etablering 1. januar 2003 har opnået en gennemsnitlig årlig depotrente på 5,7 pct. efter skat over den 12,5 år lange periode frem til udgangen af 1. halvår 2015.

Medlemsudviklingen

PBU har 108.193 medlemmer pr. 30. juni 2015. Antallet af medlemmer er dermed steget med 1,0 pct. siden udgangen af 2014.

Tabel 3. Medlemmer og pensionister, ultimo juni 2015

(antal)	1. halvår	
	2015	2014
Betalende medlemmer*	67.257	66.660
Hvilende medlemmer	27.099	26.956
Pensionerede medlemmer	13.837	13.457
Medlemmer, i alt	108.193	107.073
Alderspensionister	10.910	10.469
Invalidepensionister	2.927	2.988
Pensionerede medlemmer, i alt	13.837	13.457
Ægtefællepensionister	962	943
Børnepensionister	777	814
Børne- og ægtefællepensionister, i alt	1.739	1.757

*: Inklusive bidragsfrit dækkede.

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har i dag behandlet og godkendt halvårsrapporten for 1. halvår 2015 for Pensionskassen for Børne- og Ungdomspædagoger.

Halvårsrapporten er aflagt efter Lov om finansiel virksomhed.

Det er vores opfattelse, at halvårsrapporten giver et retvisende billede af koncernens og pensionskassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 30. juni 2015 samt af resultatet af koncernens og pensionskassens aktiviteter for perioden fra 1. januar 2015 til 30. juni 2015. Det er ligeledes vores opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende gennemgang af udviklingen og aktiviteterne i pensionskassen og koncernen samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og pensionskassen kan påvirkes af.

Halvårsrapporten er ikke revideret af den valgte uafhængige revision.

København, den 17. august 2015

Direktionen

Leif Brask-Rasmussen
Adm. direktør

Bestyrelsen

Claus Omann Jensen (Formand)

Lasse Bjerg Jørgensen (1. næstformand)

Torstein Grubb (2. næstformand)

Steffen Poulsen

Kim Hyttel

Mette Aagaard Larsen

Andreas Liske Keil

Lis Skovbjerg

Leif Hasager

Koncernforhold og konsolideringspraksis

Koncernregnskabet omfatter Pensionskassen for Børne- og Ungdomspædagoger (moderselskab), det 100 pct. ejede Livsforsikringselskabet A/S, det 100 pct. ejede ejendomsaktieselskab PBU Bolig A/S, det 100 pct. ejede PBU Ejendomsudvikling ApS, det 100 pct. ejede Ejendomsudvikling Flintholm Have P/S samt investeringsforeninger, der er under pensionskassens kontrol.

Halvårsregnskabet er ikke revideret.

Regnskabets hovedtal for moderselskabet

Table 4. Regnskabets hovedtal (pensionskassen)

(mio.kr.)	30. juni 2015	30. juni 2014
Medlemsbidrag	1.286	1.268
Pensionsydelse*	637	1.238
Investeringsafkast efter PAL-skat	2.121	2.048
Administrationsomkostninger	17	37
Pensionsteknisk resultat	-101	-113
Resultat	1.375	243
Pensionshensættelser	5.362	10.512
Erstatningshensættelser	2	2
Kollektivt bonuspotentiale	1.613	1.290
Hensættelser til unit-linked	42.967	33.852
Hensættelser til pensionsaftaler og investeringskontrakter, i alt	49.944	45.656
Egenkapital	4.061	2.869
Aktiver	55.007	49.685
Aktiver (koncern)	55.356	50.036

* Pensionsydelse, eksklusiv afgift af kapitalpensioner afregnet til SKAT på 691 mio. kr., udgjorde i 2014 547 mio. kr.

Noter:

Afrundinger kan medføre, at tallene ikke summer.

Resultatopgørelse

Alle beløb i tusind kr.

Note	Pensionskassen		Koncernen	
	30.06.2015	30.06.2014	30.06.2015	30.06.2014
PENSIONS VIRKSOMHED				
Bruttomedlemsbidrag	1.286.368	1.267.695	1.286.368	1.278.605
Medlemsbidrag f.e.r., i alt	1.286.368	1.267.695	1.286.368	1.278.605
Indtægter fra tilknyttede virksomheder	18.994	15.973		
Indtægter fra associerede virksomheder	1.392	3.450	1.392	3.450
Indtægter af investeringsejendomme	6.349	7.335	25.457	24.141
Renteindtægter og udbytter m.v.	721.900	373.476	1.022.972	624.884
Kursreguleringer	1.852.733	2.012.164	1.602.880	1.798.718
Renteudgifter	-56.189	-1.005	-56.229	-1.005
Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed	-43.443	5.144	-94.662	-24.030
Investeringsafkast, i alt	2.501.736	2.416.537	2.501.810	2.426.158
Pensionsafkastskat	-380.600	-368.851	-380.600	-369.781
Investeringsafkast efter pensionsafkastskat	2.121.136	2.047.686	2.121.210	2.056.377
Udbetalte ydelser	-637.437	-1.237.771	-637.437	-1.237.941
Ændring i erstatningshensættelser	-92	763	-92	763
Pensionsydelse f.e.r., i alt	-637.529	-1.237.009	-637.529	-1.237.178
Ændring i pensionshensættelser f.e.r.	1.326.197	-44.309	1.326.197	-44.331
Ændring i kollektivt bonuspotentiale	-220.739	-238.093	-220.739	-238.093
Bonus, i alt	-220.739	-238.093	-220.739	-238.093
Ændring i hensættelser til unit-linked kontrakter	-2.483.673	-1.515.578	-2.483.673	-1.531.250
Administrationsomkostninger	-17.005	-37.269	-17.079	-41.277
Pensionsmæssige driftsomkostninger f.e.r., i alt	-17.005	-37.269	-17.079	-41.277
Overført investeringsafkast	-101.090	-112.862	-101.090	-113.997
PENSIONSTEKNISK RESULTAT	1.273.665	130.260	1.273.665	128.855
Egenkapitalens investeringsafkast	122.035	133.848	122.035	134.983
RESULTAT FØR SKAT	1.395.700	264.108	1.395.700	263.838
Pensionsafkastskat for egenkapital	-20.945	-20.986	-20.945	-20.986
Skat	0	0	0	270
PERIODENS RESULTAT	1.374.755	243.122	1.374.755	243.122
Anden totalindkomst	0	0	0	0
PERIODENS TOTALINDKOMST	1.374.755	243.122	1.374.755	243.122

Periodens resultat overføres til egenkapitalen.

Balance – Aktiver

Alle beløb i tusind kr.

Note	Pensionskassen		Koncernen	
	30.06.2015	31.12.2014	30.06.2015	31.12.2014
Driftsmidler	977	1.209	1.049	1.281
MATERIELLE AKTIVER, I ALT	977	1.209	1.049	1.281
Investeringsjendomme	105.120	107.538	365.458	426.680
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	346.309	420.602	-	-
Kapitalandele i associerede virksomheder	58.710	59.593	58.710	59.593
Investeringer i tilknyttede og associerede virksomheder, i alt	405.019	480.195	58.710	59.593
Kapitalandele	860.414	684.483	3.944.979	4.495.684
Investeringsforeningsandele	5.119.978	6.508.910	1.598.854	2.452.186
Obligationer	4.897.300	8.593.440	5.233.661	8.743.550
Indlån i kreditinstitutter	118.088	141.524	274.802	325.675
Afledte finansielle instrumenter	64.606	40.575	79.902	46.914
Andre finansielle investeringsaktiver, i alt	11.060.385	15.968.932	11.132.197	16.064.009
INVESTERINGSAKTIVER, I ALT	11.570.524	16.556.665	11.556.366	16.550.282
INVESTERINGSAKTIVER TILKNYTTET UNIT-LINKED KONTRAKTER	42.967.398	36.198.874	42.967.398	36.198.874
Tilgodehavender i forbindelse med direkte pensionsforretninger hos pensionstagere	6.836	6.020	6.836	6.020
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder	3.679	3.679	-	-
Tilgodehavende selskabsskat	0	0	48	48
Tilgodehavende pensionsafkastskat	0	0	7	0
Andre tilgodehavender	16.954	17.019	18.340	19.023
TILGODEHAVENDER, I ALT	27.469	26.718	25.232	25.091
Udskudt pensionsafkastskat	0	0	0	0
Likvide beholdninger	173.664	269.213	223.098	318.097
ANDRE AKTIVER, I ALT	173.664	269.213	223.098	318.097
Tilgodehavende renter	170.833	142.442	224.391	156.779
Andre periodeafgrænsningsposter	96.113	61.326	358.808	83.559
PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER, I ALT	266.946	203.768	583.199	240.338
AKTIVER, I ALT	55.006.978	53.256.447	55.356.341	53.333.963

Balance – Passiver

Alle beløb i tusind kr.

	Note	Pensionskassen		Koncernen	
		30.06.2015	31.12.2014	30.06.2015	31.12.2014
PASSIVER					
Sikkerhedsfond		118.986	118.986	118.986	118.986
Overført resultat	2	3.942.268	2.567.499	3.942.268	2.567.499
EGENKAPITAL, I ALT	3	4.061.254	2.686.485	4.061.254	2.686.485
Garanterede ydelser		5.328.656	10.952.331	5.328.656	10.952.331
Bonuspotentiale på fremtidige medlemsbidrag		21	61	21	61
Bonuspotentiale på hvilende pensioner		33.475	20.807	33.475	20.807
Pensionshensættelser, i alt	4	5.362.152	10.973.199	5.362.152	10.973.199
Erstatningshensættelser		2.027	1.935	2.027	1.935
Kollektivt bonuspotentiale	5	1.612.580	1.391.842	1.612.580	1.391.842
Hensættelser til unit-linked kontrakter	6	42.967.398	36.198.874	42.967.398	36.198.874
HENSÆTTELSER TIL PENSIONSÅFTALER OG INVESTERINGSKONTRAKTER, I ALT		49.944.157	48.565.850	49.944.157	48.565.850
Gæld i forbindelse med direkte forsikring		0	0	1	3
Gæld angående afledte finansielle instrumenter		14.843	141.683	18.313	144.756
Gæld til kreditinstitutter		480.661	1.140.856	480.661	1.140.856
Skyldig pensionsafkastskat		358.815	663.060	358.815	663.061
Anden gæld		143.706	51.394	489.599	125.835
GÆLD, I ALT		998.025	1.996.993	1.347.388	2.074.510
PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER		3.543	7.119	3.543	7.119
PASSIVER, I ALT		55.006.978	53.256.447	55.356.341	53.333.963
Anvendt regnskabspraksis	1				

Kapitalforhold

Egenkapital pr. 1. januar	2.686.485	2.625.949	2.686.485	2.625.949
Overført af årets resultat	1.374.755	61.179	1.374.755	61.179
	4.061.240	2.687.128	4.061.240	2.687.128
Udlodning af pensionistbonus	13	-643	13	-643
Egenkapital, i alt	4.061.254	2.686.485	4.061.254	2.686.485

Noter

Note 1

Anvendt regnskabspraksis

Koncernens og pensionskassens årsregnskab er aflagt i overensstemmelse med Lov om finansiel virksomhed samt Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser.

Regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.

I resultatet, balancen og noter kan afrundinger medføre, at summer ikke kan afstemmes.

Væsentlige regnskabsmæssige skøn

Overgangen til markedsrente har medført færre omkostninger til administration af ordningen, mens fokus på investeringsområdet er øget, hvorved investeringsomkostningernes andel af de samlede omkostninger er øget. Overgangen til markedsrente forventes gennemført over de kommende år.

Følgende skøn er anset for væsentlige for udarbejdelse af årsregnskabet

Dagsværdi af ejendomme

Dagsværdi af ejendomme er opgjort på grundlag af forventede driftsafkast på den enkelte ejendom samt et tilknyttet forrentningskrav baseret på markedsforholdene. Ejendomme, der er sat til salg, er vurderet til forventet salgsværdi.

Unoterede aktiver

Dagsværdien af unoterede finansielle investeringsaktiver fastlægges ved hjælp af værdiansættelsesmetoder, der har til formål at fastlægge den transaktionspris, som ville fremkomme i en handel på måletidspunktet imellem uafhængige parter.

Pensionshensættelser

Opgørelse af pensionshensættelserne foretages på grundlag af aktuariemæssige forudsætninger om risiko- og omkostningsforløb, samt ved anvendelse af den af Finanstilsynet offentliggjorte rentekurve, jf. regnskabsbekendtgørelsen.

PBU har i mindre omfang ugaranterede ordninger på gennemsnitsrente. PBU's præsentation i regnskabet af hensættelser på disse ordninger på forsikringsklasse I vises med garanterede ydelser, uagtet at disse er ugaranterede.

Principper for fordeling af overskud

Bonus vedrørende rente, risiko og administration gives forlods til medlemmerne i henhold til de bonussatser, der anmeldes til Finanstilsynet forud for eller i løbet af året. For markedsrenteordninger opgøres og fordeles årets afkast efter fradrag af investeringsomkostninger. Årets regnskabsmæssige resultat fordeles derefter mellem medlemmerne og egenkapitalen i overensstemmelse med kontributionsprincippet og efter regler anmeldt til Finanstilsynet. Efter de anmeldte regler tilfalder 20 pct. af risikoresultatet, eksklusiv risikoresultatet for gruppelev, egenkapitalen, mens administrationsresultatet fuldt ud tilfalder egenkapitalen. Herudover tildeles egenkapitalen en andel af renteresultatet svarende til 5 pct. af forsikringsklasse I's forholdsrammæssige andel af egenkapitalen. Hvis egenkapitalen på grund af et utilstrækkeligt realiseret resultat ikke opnår den tilsigtede forrentning, overføres det resterende forrentningskrav til de følgende år og kan overføres til egenkapitalen, når et positivt realiseret resultat giver mulighed herfor.

Koncernforhold og konsolideringspraksis

Koncernregnskab omfatter Pensionskassen for Børne- og Ungdomspædagoger (moderselskab), det 100 pct. ejede ejendomsaktieselskaber PBU Bolig A/S, de 100 pct. ejede ejendomsudviklingselskaber Ejendomsudvikling Flintholm Have P/S og PBU Ejendomsudvikling ApS, det 100 pct. ejede Livsforsikringselskabet A/S (under solvent likvidation), samt investeringsforeninger og afdelinger heraf, der er under pensionskassens kontrol: Professionelle Foreninger Institutionel investor Asiatiske Emerging Market, Institutionel investor Europæiske aktier 1, Institutionel investor Europæiske aktier 2, Institutionel investor Europæiske small cap aktier, Institutionel investor Fund of fund, Institutionel investor Globale aktier, Institutionel investor US SMID CAP 1, Institutionel investor US SMID CAP 2, Institutionel investor Globale indeksobligationer, Institutionel investor Globale Aktier JPM, Institutionel investor Globale Stabile Fokus Aktier og Institutionel investor Tyske Ejendomsaktier, der alle administreres af Nykredit Portefølje Administration A/S. Koncernregnskabet er udarbejdet på grundlag af reviderede regnskaber for de virksomheder, der indgår i konsolideringen. Konsolideringen er foretaget ved sammenlægning af ensartede regnskabsposter og ved eliminerings af koncernmellemværender samt af koncerninterne indtægter og udgifter. Der er foretaget udligning af den bogførte værdi af kapitalandelene for de dattervirksomheder, der indgår i konsolideringen, med andelen i dattervirksomhedernes egenkapital. Koncerninterne transaktioner er foretaget på et skriftligt grundlag og afregnes på markedsvilkår eller på omkostningsdækkende basis. Nyerhvervede eller nystiftede virksomheder indregnes i koncernregnskabet fra anskaffelsestidspunktet eller fra det tidspunkt, der opnås bestemmende indflydelse. Solgte eller afviklede virksomheder indregnes i den konsoliderede resultatopgørelse frem til afståelsestidspunktet. Sammenligningstal korrigeres ikke for nyerhvervede, solgte eller afviklede virksomheder.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde selskabet, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når selskabet som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå selskabet, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Køb og salg af finansielle instrumenter indregnes på afviklingsdagen, og indregningen ophører, når retten til at modtage/afgive pengestrømme fra det finansielle aktiv og passiv er udløbet, eller hvis det er overdraget. Købs- eller salgstransaktioner, som på balancedagen endnu ikke er afviklet, indgår i resultatopgørelsen med deres avance eller tab.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor. Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser indregnes i resultatopgørelsen som finansielle indtægter eller finansielle omkostninger.

Resultatopgørelse

Indtægter og udgifter periodiseres pr. balancedagen efter almindeligt anerkendte principper. Gevinster og tab samt værdireguleringer indregnes i resultatopgørelsen, uanset om de er realiserede eller urealiserede.

Valutakursregulering. Transaktioner i årets løb omregnes til transaktionsdagens valutakurs. Såvel realiserede som urealiserede valutakursgevinster og -kursstab medtages i resultatopgørelsen under posten Kursregulering.

Administrationsomkostninger består af et administrationshonorar i henhold til administrationsaftalen med Forca A/S samt direkte afholdte omkostninger, der ikke er omfattet af aftalerne. Fordelingen af indirekte afholdte omkostninger er sket ud fra et skønnet forbrug af omkostninger vedrørende henholdsvis pensions- og investeringsvirksomhed.

I pensionsafkastskat ("PAL-skat") indgår den pensionsafkastskat, der påhviler det pensionsafkastskattepligtige afkast, der indgår i resultatopgørelsen, uanset om pensionsafkastskatten er aktuell eller først skal betales i senere perioder.

Det pensionstekniske resultat er fratrukket overført formueafkast, der udgør egenkapitalens andel af formueafkast med fradrag af pensionsafkastskat.

I pensionsafkastskat for egenkapitalen indgår den pensionsafkastskat, der påhviler egenkapitalens andel af det pensionsafkastskattepligtige afkast.

Balance

Ejendomme måles til en beregnet dagsværdi efter afkastmetoden i henhold til Finanstilsynets vejledning. Dagsværdien opgøres på grundlag af den enkelte ejendoms forventede driftsafkast efter markedsforholdene og et til ejendommen knyttet forrentningskrav. Såfremt driftsafkastet efter markedsforholdene ikke umiddelbart kan opnås, er der ved værdiansættelsen taget højde herfor.

Da PBU's domicilejendom udgør en ubetydelig andel (under 20 pct.) af en større investeringsejendom, behandles den samlede ejendom inklusiv domicilejendommen som en investeringsejendom.

Investeringsejendomme, som er sat til salg, måles til en forventet salgspris. Hvis ejendommen sælges som udstykkede ejerlejligheder, reguleres den forventede salgspris med et fradrag svarende til usikkerheden på grund af den tidsmæssige forskydning i salget af lejlighederne.

Ejendomme under opførelse indregnes til en værdi, der svarer til de afholdte opførelsesudgifter.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder måles til indre værdi. Da investeringsforeninger og afdelinger heraf, der er under pensionskassens kontrol, i al væsentlighed vedrører investeringsaktiver tilknyttet unit-linked kontrakter, indgår de som investeringsforeningsandele i pensionskassens regnskab. Kapitalandele i associerede virksomheder måles til indre værdi tillagt værdien af goodwill modsvarende forskellen mellem kostprisen og indre værdi. Værdien af goodwill vurderes ved hver regnskabsafslutning i pensionskassen.

Finansielle investeringsaktiver, der består af aktier, obligationer og investeringsforeningsandele, måles til dagsværdi. Køb og salg af finansielle investeringsaktiver indregnes på afregningsdatoen. Dagsværdien af børsnoterede finansielle investeringsaktiver fastsættes ud fra lukkekursen på balancedagen eller, hvis en sådan ikke foreligger, en anden offentliggjort kurs, der må antages bedst at svare hertil. Dagsværdien af udtrukne børsnoterede obligationer opgøres som nutidsværdi af obligationerne. Dagsværdien af noterede finansielle investeringsaktiver fastlægges ved hjælp af værdiansættelsesmetoder, der har til formål at fastlægge den transaktionspris, som ville fremkomme i en handel på måletidspunktet imellem uafhængige parter.

Afledte finansielle instrumenter måles til dagsværdi. Den samlede dagsværdi af afledte finansielle instrumenter føres enten som et nettoaktiv eller et nettopassiv.

Værdipapirer, der er solgt som led i *salgs- og tilbagekøbsforretninger*, beholdes i balancen under den respektive hovedpost (typisk obligationer), det modtagne beløb indregnes og forrentes som gæld til modparten. Værdipapirer erhvervet som led i *salgs- og tilbagekøbsforretninger* optages som tilgodehavender hos modparten, og afkastet indregnes under renter.

Investeringsaktiver tilknyttet unit-linked pensioner optages til markedsværdi på balancedagen.

Øvrige poster i aktiverne optages til pålydende værdi med fradrag af nedskrivning for forventede tab eller til kostpris minus akkumulerede af- og nedskrivninger.

Valutakursregulering: Aktiver og passiver i fremmed valuta omregnes til danske kroner efter balancedagens valutakurs.

Pensionshensættelserne måles til dagsværdien, som opgøres ud fra kapitalværdien af de forventede fremtidige pensionsydelse med fradrag af de fremtidige bidrag. De forventede fremtidige ind- og udbetalinger er bestemt ud fra forventningerne til den fremtidige dødelighed, invaliditet og omkostninger. Ved opgørelse af kapitalværdien er de forventede fremtidige ind- og udbetalinger diskonteret med den af Finanstilsynet opgjorte rentekurve. I hensættelserne indgår tillige tilskrevet bonus, som er anvendt til forøgelse af dækningerne. Bonuspotentiale på hvilende pensioner beregnes som medlemmets hensættelse med fradrag af garanterede ydelser, bonuspotentiale på fremtidige bidrag og nutidsværdien af det forventede fremtidige administrationsresultat (kapitaliseret administrationsoverskud).

Hensættelser for unit-linked kontrakter opgøres som markedsværdien af de tilknyttede investeringsaktiver på balancedagen med fradrag af nutidsværdien af det forventede fremtidige administrationsresultat (kapitaliseret administrationsoverskud).

Risikotillægget, jf. regnskabsbekendtgørelsens bilag 1, er indregnet som en reduktion af dødelighederne med 2 pct. Risikotillægget er et tillæg, som afspejler den usikkerhed, der er, når man skal fastlægge værdien af forpligtelserne, da ydelsernes størrelse og/eller forfaldstidspunkter ikke kendes med sikkerhed.

Fastsættelsen af dødeligheds- og invalideforudsætninger er skønnet ud fra en analyse af de konstaterede forhold. Parametrene vedrørende dødelighed er for ikke-invalide fastsat i forhold til Finanstilsynets benchmark for levetid og med indregning af forventet levetidsforbedring. For invalide er der fastsat en særskilt dødelighed.

Kollektivt bonuspotentiale indeholder forpligtelser til at yde bonus ud over de bonusbeløb, der er tilført de pensionsmæssige hensættelser. Kollektivt bonuspotentiale opdeles på risiko- og rentegrupper. Under kollektivt bonuspotentiale indgår gruppelevsbonuskonto, som alene kan anvendes til gruppelevsforikring.

Øvrige poster i passiverne måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis modsvarer nominal værdi.

	Pensionskassen		Koncernen	
	30.06.2015	31.12.2014	30.06.2015	31.12.2014
Alle beløb i tusind kr.				
Note 2				
Overført resultat				
Overført resultat pr. 1. januar	2.567.499	2.506.963	2.567.499	2.506.963
Overført af årets resultat	1.374.755	61.179	1.374.755	61.179
Udlodning af pensionistbonus	13	-643	13	-643
Overført resultat, i alt	3.942.268	2.567.499	3.942.268	2.567.499
Note 3				
Kapitalkrav og basiskapital				
Basiskapital:				
Egenkapital	4.061.254	2.686.485	4.061.254	2.686.485
Basiskapital, i alt	4.061.254	2.686.485	4.061.254	2.686.485
Kapitalkrav	280.807	525.073	280.807	525.073
Overskydende basiskapital	3.780.447	2.161.411	3.780.447	2.161.411
Egenkapitalens skyggekonto				
Saldo pr. 1. januar	3.146.271	2.678.241		
Forrentning af primo saldo på skyggekonto	44.127	254.484		
Beregnet forrentning af egenkapitalen iht. kontibution	157.152	274.453		
Egenkapitalens andel af valgbonus og pensionistbonus mv.	-361	272		
Overført fra resultatopgørelsen	-1.374.755	-61.179		
Saldo pr. 30. juni	1.972.434	3.146.271		
Fordeling af skyggekonto efter				
kontributionsgrupper for de forsikringsbestande,				
der er omfattet af kontributionsprincippet (§111)				
Rentegruppe afdeling A	1.415.087	1.897.333		
Rentegruppe afdeling B	557.346	1.248.897		
Rentegruppe afdeling C	0	0		
Rentegruppe afdeling D	0	0		
Risikogrupper, samlet	0	0		
Omkostningsgrupper, samlet	0	41		
Saldo pr. 30. juni	1.972.433	3.146.271		
Med udgangspunkt i den anvendte regnskabspraksis for opgørelse af hensættelse og de aktuelle markedsforhold forventes, at mindst 960 mio. kr. af skyggekontoen vil kunne tilføres egenkapitalen.				
Note 4				
Pensionshensættelser				
	30.06.2015	31.12.2014	30.06.2015	31.12.2014
Pensionshensættelser pr. 1. januar	10.973.199	11.692.453	10.973.199	11.692.537
Bestandsoverdragelse, Weekendpension	0	1.248	0	1.164
Akkumuleret værdiregulering pr. 1. januar	-2.908.213	-2.221.005	-2.908.213	-2.221.012
Akkumuleret værdiregulering, Weekendpension	0	-84	0	-77
Retrospektive hensættelser pr. 1. januar	8.064.986	9.472.612	8.064.986	9.472.611
Bruttobidrag	200.814	443.267	200.814	443.267
Rentetilskrivning	48.335	220.936	48.335	220.936
Pensionsydelse	-221.668	-768.280	-221.668	-768.280
PAL indskud	0	182	0	182
PAL omkostninger	0	-6	0	-6
Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus	-3.184	-4.546	-3.184	-4.546
Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus	-99.246	-220.311	-99.246	-220.311
Reserveflyt: Overgang til markedsrente	-1.449	7.188	-1.449	7.188
Reserveflyt: Transformation 1.1.2015	-4.291.274	-1.322.046	-4.291.274	-1.322.046
Reserveflyt: Pensionering pensionspakken	51	3.617	51	3.617
Reserveflyt: Pensionering regulativ 1-6	1.553	88.854	1.553	88.854
Reserveflyt: Ved bidragsfritagelse	6.268	14.549	6.268	14.549
Transformationsbonus 1.1.2015 (efter PAL)	678.304	84.547	678.304	84.547
Overgangsbonus (efter PAL)	38	-302	38	-302
Transformationsstyrkelse 1.1.2015	42	0	42	0
Andet	10.628	44.725	10.628	44.725
Retrospektive hensættelser pr. 30. juni	4.394.197	8.064.987	4.394.197	8.064.987
Akkumuleret værdiregulering pr. 30. juni	967.954	2.908.213	967.954	2.908.213
Pensionshensættelser, i alt	5.362.151	10.973.199	5.362.151	10.973.199
Anvendt bonuspotentiale på hvilende pensioner	0	-10	0	-10

	Pensionskassen		Koncernen	
	30.06.2015	31.12.2014	30.06.2015	31.12.2014
Alle beløb i tusind kr.				
Note 5				
Kollektivt bonuspotentiale				
Kollektivt bonuspotentiale pr. 1. januar	1.391.842	1.057.654	1.391.842	1.057.654
Årets forbrug/hensættelse	220.739	339.646	220.739	339.646
Statsafgift på kapitalpensioner	0	-4.244	0	-4.244
Statsafgift på kapitalpensioner betalt af egenkapitalen mv	0	-1.214	0	-1.214
Kollektivt bonuspotentiale, i alt	1.612.580	1.391.842	1.612.580	1.391.842
Kollektivt bonuspotentiale kan specificeres således:				
Afdeling D (rentegruppe)	113.051	41.505	113.051	41.505
Omkostningsgrupper	1	1	1	1
Risikogrupper	1.499.528	1.350.336	1.499.528	1.350.336
Kollektivt bonuspotentiale, i alt	1.612.580	1.391.842	1.612.580	1.391.842
Bonusgraden for rentegruppe i Livsforsikringselskabet A/S udgør	-	-	0,0%	0,0%
Bonusgraden for afdeling D (rentegruppe) udgør	5,7%	2,1%	5,7%	2,1%
Note 6				
Hensættelser til unit-linked kontrakter				
Pensionshensættelser pr. 1. januar	36.198.874	31.110.989	36.198.874	31.217.300
Bestandsoverdragelse, Weekendpension	0	108.608	0	2.297
Merrenten, Weekendpension	0	-718	0	-718
Akkumuleret værdiregulering pr. 1. januar	35.889	53.527	35.889	53.527
Retrospektive hensættelser pr. 1. januar	36.234.763	31.272.406	36.234.763	31.272.406
Bruttobidrag	1.085.553	2.112.386	1.085.553	2.112.386
Rentetilskrivning	1.865.836	2.846.337	1.865.836	2.846.337
Pensionsydelse	-415.769	-1.086.838	-415.769	-1.086.838
PAL indskud	0	88	0	88
PAL omkostninger	0	-3	0	-3
Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus	-27.337	-66.752	-27.337	-66.752
Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus	-9.364	-42.395	-9.364	-42.395
Reserveflyt: Transformation 1.1.2014	4.291.274	1.322.046	4.291.274	1.322.046
Reserveflyt: Overgang til markedsrente	1.449	-7.188	1.449	-7.188
Reserveflyt: Pensionering pensionspakken	-51	-3.617	-51	-3.617
Reserveflyt: Pensionering regulativ 1-6	-1.553	-88.854	-1.553	-88.854
Reserveflyt: Ved bidragsfritagelse	-6.268	-14.549	-6.268	-14.549
Kompensation (og afskrivning af skyldig beløb) ved pensionering regulativ 1-6	283	24	283	24
Andet	16.077	-8.328	16.077	-8.328
Retrospektive hensættelser pr. 30. juni	43.034.893	36.234.763	43.034.893	36.234.763
Akkumuleret værdiregulering pr. 30. juni	-67.495	-35.889	-67.495	-35.889
Hensættelser til unit-linked kontrakter, i alt	42.967.398	36.198.874	42.967.398	36.198.874

Pensionskassen for Børne- og Ungdomspædagoger

Østerfælled Torv 3, 2100 København Ø • Tlf. 35 27 28 00 • E-mail pbu@pbu.dk • CVR-nr. 17 34 04 84